

OPIS INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ „ZAMOŚĆ MOIM MIASTEM”

Autor innowacji: Beata Latymowicz - nauczyciel Szkoły Podstawowej Nr 6

im. Szymona Szymonowica w Zamościu

*„Lecz aby drogę mierzyć przyszłą
Trzeba nam pomnieć, skąd się wyszło”.*

(C. K. Norwid)

Motywacja wprowadzenia innowacji

Współczesny świat w bardzo szybkim tempie prze naprzód, a warunki społeczno - ekonomiczne , rozwój cywilizacji i myśli technicznej powodują szybkie przeobrażenia w naszym życiu, zapominając o przeszłości, tradycji, kulturze ludowej.

Szkoła obok środowiska rodzinnego, jest placówką, która równoległe z nauczaniem wychowuje. Jej zadaniem jest ukształtowanie młodego człowieka, aby był świadomy dorobku przeszłych pokoleń, odpowiedzialny za teraźniejszość i przyszłość własnej szkoły, gminy, regionu, kraju.

Celem edukacji regionalnej jest ukierunkowanie procesu edukacyjnego na poznanie przez uczniów otaczającej ich rzeczywistości przyrodniczej i społecznej, zrozumienia jej, akceptowania, opisywania. To również przygotowywanie do uczestniczenia w życiu lokalnego społeczeństwa i społeczności najbliższych obszarów, które wiąże wspólna tradycja, wspólna pamięć przeszłości. Również kształtowanie poczucia własnej tożsamości ucznia jako podstawy zaangażowania się w funkcjonowanie we własnym środowisku, a także autentycznego otwarcia się na inne społeczności i kultury.

Edukacja regionalna, której celem jest uświadomienie uczniom wartości własnego dziedzictwa regionalnego, ma też swój narodowy wymiar. Kultura narodowa nie istnieje ani „poza” kulturą regionalną, ani „obok” tej kultury, ale obie współlegzystują ze sobą. Kultura narodowa wyrosła na podłożu kultur regionalnych, natomiast kultura regionalna jest naturalną „częścią składową” kultury narodowej. Edukacja regionalna sprzyja kształtowaniu wartości etycznych, humanistycznych i patriotycznych. Pozwala podnieść poziom edukacji, daje możliwość poznania własnego dziedzictwa kulturowego. Jest ono źródłem wiedzy o najbliższej okolicy, jej krajobrazie, zabytkach, folklorze, walorach turystycznych oraz ludziach tu żyjących. Daje poczucie wartości i dumy z przynależności do określonego regionu, a także możliwość zrozumienia ludzi o odmiennej kulturze, sprzyja tolerancji i otwartości wobec innych.

Poznawaniu historii regionu towarzyszy najczęściej emocjonalne podejście, które jest podstawą rozwijania zainteresowań historycznych oraz aktywności poznawczej uczniów. Głównym źródłem wiedzy są ich osobiste doświadczenia zdobywane w trakcie obserwacji otaczającej ich rzeczywistości. Kształcenie więc opiera się na aktywności dziecka oraz na jego naturalnej ciekawości. Stosując odpowiednie metody i formy pracy można skutecznie kształtować człowieka, który stopniowo wrasta w świat wartości i potrafi weryfikować własne poglądy, postawy i budować swoją tożsamość.

Od wielu lat realizuję zagadnienia z edukacji regionalnej. Zaobserwowałam, że coraz więcej uczniów interesuje się tą tematyką. Należy wyzwać w nich naturalną ciekawość, pogłębiać wiedzę i umiejętności oraz ukierunkować, by móc obserwować ich zaangażowanie i zainteresowanie problemami „małej ojczyzny”. Wychodząc naprzeciw ich zainteresowaniom opracowałam ten program.

Obszar tematyczny regionalizmu jest bardzo bogaty. Opracowując program opierałam się na własnych przemyśleniach, wykorzystałam również dostępną literaturę oraz współpracowałam ze starszym kustoszem Muzeum Zamojskiego dr Jackiem Feduszką.

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Przedstawiona propozycja programu przeznaczona jest do realizacji na II etapie edukacyjnym w klasie VII i VIII w wymiarze 2 godzin miesięcznie.

Program ten łączy treści dotyczące dziedzictwa kulturowego pojawiające się na różnych przedmiotach – języku polskim, historii, geografii, wiedzy o społeczeństwie, sztuce. Pozwala poszerzyć te wiadomości i lepiej je utrwalić.

Zajęcia prowadzone będą na godzinach wychowawczych w szkole, w muzeum lub na terenie miasta.

W programie edukacji regionalnej zawarte są szczegółowe zagadnienia, metody i formy pracy, środki i przewidywane osiągnięcia uczniów. Zawarte w nim treści opierają się głównie na doświadczeniach dzieci, obserwacji i związkach emocjonalnych ze szkołą, bliższą i dalszą okolicą, wreszcie naszą miejscowością- jej historią, architekturą i innymi osobliwościami i są oparte na wiedzy historycznej dotyczącej historii Polski. Zajęcia będą urozmaicone wycieczkami, lekcjami muzealnymi, spotkaniami z ciekawymi ludźmi.

II. ZAKRES:

Innowacja o charakterze *organizacyjno - programowym* jest skierowana do uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej.

Innowacja realizowana będzie w ramach godzin wychowawczych, a osobą realizującą będzie wychowawca klasy VII c oraz dr Jacek Feduszka – starszy kustosz Muzeum Zamojskiego.

Ilość spotkań: na zajęcia przewidziano 2 godziny lekcyjne w miesiącu lub wycieczki – 2-godzinne, jeden raz w miesiącu. Czas realizacji jest uzależniony od celu wycieczki.

Zajęcia w szkole: zapoznanie z programem i przebiegiem zajęć, przygotowywanie merytoryczne wycieczek, analiza materiałów (zdjęcia, foldery, notatki prasowe, mapy itp.), przygotowywanie prezentacji.

Zajęcia w terenie: wycieczki piesze po najbliższej okolicy, gra miejska.

Zajęcia w muzeum – warsztaty, prezentacje.

Spotkania z ciekawymi ludźmi.

Innowacja przeprowadzana będzie w ramach pensum tygodniowego nauczyciela, tym samym nie podniesie kosztów realizowanych przez szkołę zadań statutowych. Prowadzenie zajęć z uczniami klasy VII c w ramach wspomnianej innowacji nie obciążą budżetu szkoły.

Okres realizacji innowacji: 01. 10. 2017 r. – 30. 06. 2019 r.

III. CELE:

1. Zapoznanie uczniów z historią, położeniem geograficznym, walorami krajoznawczymi Zamościa.
2. Pogłębianie wiedzy o własnej szkole i rodzinnym mieście – Zamościu.
3. Rozwijanie wartości rodzinnych, postaw patriotycznych związanych z wartościami kulturowymi wspólnoty lokalnej.
4. Budzenie u uczniów zainteresowań przeszłością, dniem dzisiejszym oraz przyszłością własnej szkoły i Zamościa.
5. Kształtowanie szacunku wobec dorobku przeszłych pokoleń i potrzeby pielęgnowania tradycji i zwyczajów rodzinnych.
6. Rozwijanie aktywnego i świadomego udziału uczniów w życiu wspólnoty lokalnej.
7. Kształtowanie u uczniów potrzeby ochrony zabytków, pomników i pamiątek.
8. Wyrabianie umiejętności poszukiwania wiadomości o własnym regionie z różnych źródeł informacji.
9. Uświadomienie uczniom poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania,
10. Dostrzeganie cech wyróżniających region zamojski spośród innych regionów kraju,
11. Poznanie sylwetek wybitnych ludzi związanych z Zamościem,
12. Poszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących „małej ojczyzny”,
13. Ugruntowanie posiadanych wiadomości oraz wzbogacenie wiedzy uczniów z zakresu historii kultury Zamościa na tle historycznym, szczególnie w momentach przełomów historycznych oraz wiedzy o zamojskich związkach kulturalnych i historycznych na przestrzeni od XVI do XX wieku.

IV. TREŚCI:

Tematy zajęć dotyczą wybranych zagadnień z historii i kultury Zamościa na tle szerszych zjawisk i problemów historii Polski od czasów średniowiecza po wiek XX. W ramach wykładów szczególnie zaakcentowane zostaną problemy historii społecznej i kultury epoki nowożytnej oraz kształtowanie się poglądów i opinii historiografii polskiej na kluczowe zjawiska historyczne i kulturotwórcze na ziemiach polskich od XVIII do XX wieku. zagadnień bliskich i znanych uczniowi oraz jego samego.

W czasie realizacji programu „Zamość moim miastem” realizowane będą następujące **zakresy tematyczne:**

1. Początki edukacji zamojskiej – rola Akademii Zamojskiej dla historii Zamościa XVI – XVII w.:

- Początki Akademii Zamojskiej,

- Profesorowie Akademii Zamojskiej w historii Zamościa,
  - Postać Szymona Szymonowica – jego wkład w tworzenie Akademii Zamojskiej,
  - Życie codzienne studentów i mieszczan zamojskich w XVI – XVIII w.
  - Spadkobiercy Akademii Zamojskiej.
2. Odzyskanie Niepodległości w 1918 roku – Zamość jednym z pierwszych ośrodków gdzie narodziła się Polska.
- Sytuacja polityczna i społeczna na ziemiach polskich w przeddzień odzyskania niepodległości - obraz Zamościa w latach 1914 – 1918.
  - Polskie formacje wojskowe w latach 1917 – 1917. Legiony Polskie na Zamojszczyźnie.
  - Wpływ ukraińskich aspiracji niepodległościowych na sytuację odradzającego się Państwa Polskiego. Odzyskanie Niepodległości w 1918 roku w Zamościu.
  - Przebieg akcji niepodległościowej na ziemiach wschodnich odradzającej się Rzeczypospolitej. Rola POW w Zamościu w listopadzie 1918 roku.
  - Rola Józefa Piłsudskiego w sprawach polskich. Józef Piłsudski w Zamościu.
  - Odradzająca się Niepodległa Polska w opiniach polityków. Postać Macieja Rataja.
  - Reprezentacja polska na konferencji paryskiej kończącej I wojnę światową. Postać Maurycego Zamoyskiego.
  - Formy i kształt obchodów rocznicowych Odzyskania Niepodległości w Zamościu z perspektywy 100 lat od tego wydarzenia.
3. „Moja szkoła w moim mieście” – historia szkoły na tle przemian dokonujących się w Zamościu w XX wieku.
- Historia Szkoły Podstawowej Nr 6 w Zamościu.
  - Dzieje harcerstwa w Zamościu. Postać Michała Pieszki.
  - Życie kulturalne Zamościa w okresie międzywojennym. Postacie osób związanych z Zamojszczyzną i Zamościem.
  - Bibliofilstwo i kolekcjonerstwo zamojskie w latach 1918 – 1939.

IV.ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA:

W wyniku realizacji innowacji zakłada się, że uczniowie kończący II etap edukacyjny w zakresie programu regionalnego „Zamość moim miastem” powinni cechować się następującymi umiejętnościami i wiedzą:

- interesować się przeszłością i teraźniejszością swojego regionu,
- być dumnym ze swojej „małej ojczyzny” oraz mieć poczucie wspólnoty narodowej,

- przejawiać szacunek do symboli swojej szkoły i miejscowości, miejsc pamięci i dziedzictwa kulturowego,
- być tolerancyjny wobec innych ludzi, kultur i języka,
- potrafić planować i organizować różnorodne działania,
- radzić sobie w nietypowych sytuacjach w środowisku pozaszkolnym,
- umieć poszukiwać, porządkować i wykorzystać różne źródła informacji o swoim regionie,
- zdobywać umiejętności twórczego oraz samodzielnego rozwijania zainteresowań,
- dostrzegać walory swojego regionu.

V Źródła finansowania

Innowacja przeprowadzana będzie w ramach pensum tygodniowego nauczyciela, tym samym nie podniesie kosztów realizowanych przez szkołę zadań statutowych i nie wpłynie na obciążenie budżetu naszej placówki oświatowej

VI Ewaluacja

W czasie trwania innowacji ewaluacja będzie polegać głównie na obserwacji zachowania i analizie ustnych wypowiedzi uczestników podczas zajęć, zaangażowanie i aktywność w czasie pracy. Kolejnym istotnym elementem ewaluacji będą informacje zwrotne pozyskane od rodziców. Celem ewaluacji będzie monitorowanie stopnia przyswojenia zagadnień historycznych dotyczących Zamościa i Zamojszczyzny na tle wydarzeń w Polsce, nabywania nowych umiejętności, zainteresowania dzieci, skuteczności stosowanych technik pracy.